

Karjääriõpetus

Gümnaasiumi valikkursus

1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Aine „Karjääriõpetus” raames käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilases valmisolekut optimaalseks rakenduseks tööjõuturul, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

2. Kursuse lühikirjeldus

Kursuse põhiosad:

- 1) Enesetundmine
- 2) Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine
- 3) Planeerimine ja otsustamine

Aines käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilases valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

3. Õppetegevus

Õppetegevus toimub seminaride, loengute ja praktikumide vormis, kus õpilastel võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks, rakendades seejuures nüüdisaegseid info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid. Töövarjupäevadel osalemisega 10. ja 11. klassis on kursuse läbinud õpilased saanud ülevaate erinevatest töövaldkondadest ja oskavad seeläbi oma valikuid teadlikumalt planeerida.

4. Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

- 1) erinevad töölehed, küsimustikud;
- 2) karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus kooliraamatukogus;
- 3) arvutiklassi kasutamine ja veebist karjääriplaneerimisalase informatsiooni otsimiseks;
- 4) karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele;

5. Hindamine

Karjääriõpetuse õpitulemusi hinnates lähtutakse kooli õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde

ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega.

Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut. Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse *õpimapi*, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna.

Õpilasele tutvustatakse kursuse alguses, mida, millal ja mille alusel hinnatakse.

Kursus on arvestuslik.

6. Õppesisu ja õpitulemused

Õpitulemus	T	Õpisisu ja mõisted	Hindamine
<p>1. Teema: Enesetundmine</p> <p>Õpilased on tunnevad oma temperamenditüüpi ja sellele vastavaid ameteid ning oskavad teha oma valikuid sellest teadmisest lähtuvalt.</p>	11 h	<p>Mõisted:</p> <p>Ekstravert, introvert, temperament, iseloom. Hoiakud, väärtused. Emotsionaalne intelligentsus. Huvid.</p> <p>Materjalid, külalislektorid:</p> <p>Gümnaasiumi karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat.</p> <p>Lektor: inimene, kelle hobist on saanud töö või sissetulekuallikas.</p>	<p>Töölehed mapis.</p> <p>Eneseanalüüs: Missugused on minu hoiakud.</p> <p>Huvide uurimuse kokkuvõtte õpimapis.</p>
<p>2. Teema: Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine</p>	11 h	<p>Mõisted:</p> <p>Tööalane info. Elukutse, amet. Tervis ja karjäär.</p> <p>Haridustase ja eriala, hariduseta edasiõppimine.</p> <p>Materjalid, külalislektorid:</p> <p>Gümnaasiumi karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat.</p> <p>Kutse- ja kõrgkoolide kodulehed. Rajaleidja.ee jt.</p>	

<p>Õpilased tunnevad erinevaid infoallikaid, kust leida infot ametite, elukutsete, nendega seonduva kohta.</p> <p>Õpilased on tuttavad erinevate ametite kutsehaigustega, millele ise tulevikus tähelepanu pöörata ja teadvustatakse endale, millist ametit oleks võib-olla otstarbekas vältida lähtudes enda tänastest füüsilistest võimetest.</p> <p>Õpilane on koostanud oma edasiõppimise plaani.</p>		<p>Töö ja oskused 2025. Eesti tööturg täna ja homme.</p> <p>Lektor: tervishoiutöötaja</p>	<p>Õpilastel on info õppimisvõimaluste ja töömaailma kohta õpimapis.</p> <p>Töölehed.</p> <p>Õpilase edasiõppimisplaani eskiis.</p>
<p>3. Teema: Planeerimine ja otsustamine</p> <p>Õpilased on saanud teoreetilise info ajajuhtimise ja otstarbeka ajakasutamise kohta ning koostanud ja analüüsinud isikliku nädalaplani.</p> <p>Õpilased tunnevad kandideerimisdokumentide vormistuse reegleid ning oskavad saadud infot iseseisvalt oma kandideerimisdokumentide vormistamisel kasutada.</p>	<p>13 h</p>	<p>Mõisted: Ajajuhtimine. CV, motivatsioonikiri, kaaskiri. Tööintervjuu.</p> <p>Materjalid, külalislektorid: Gümnaasiumi karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat.</p> <p>CV.ee, stat.ee, personaliekspert.ee jt veebilehed.</p> <p>Ettevõtte külastuse juhendmaterjal</p> <p>Lektor: ettevõtte personalijuht, Jõgevamaa Rajaleidja keskuse karjäärinõustaja</p>	<p>Oma nädala plaan CV, motivatsioonikiri Ettevõtte külastuse tööleht mapis</p>

6.1 Õppeprotsessi kirjeldus

6.1.1 Enesetundmine – Maht 11 tundi

Õpitulemus: Õpilased on tunnevad oma temperamenditüüpi ja sellele vastavaid ameteid ning oskavad teha oma valikuid sellest teadmistest lähtuvalt.

Õpisisu: *Enesetundmise* teema käsitlemine ja vastavate praktiliste harjutuste sooritamine aitab õpilasel kujundada enesemääratluspädevusi ning eneseanalüüsi tulemusel langetada edasise haridustee ja tööeluga seotud teadlikke otsuseid. Käsitletakse sotsiaalsete ja õpipädevuste seoseid tulevaste õpingute ja tööeluga. Õpiharjumuste teadlik kujundamine sidustatuna karjääriplaanis püstitatud lühema- või pikemaajaliste eesmärkidega aitab ennetada õpilase haridustee katkemist.

Praktiline osa: Õpilased täidavad töölehed enda hoiakute ja väärtuste kohta. Rühmatöös arutletakse etteantud teemal: Missugune on intelligentne inimene. Õpilased uurivad ühe inimese kohta, kelle huvist on saanud tema elukutse ja viivad temaga läbi intervjuu.

Hindamisvõimalused: Vastavad teemalehed õpimapis. Kirjalik eneseanalüüs: Missugused on minu hoiakud. Huvide uurimuse kokkuvõtte õpimapis.

6.1.2 Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine. Maht – 11 tundi

Õpitulemus: Õpilased tunnevad erinevaid infoallikaid, kust leida infot ametite, elukutsete, nendega seonduva kohta.

Õpilased on tuttavad erinevate ametite kutsehaigustega, millele ise tulevikus tähelepanu pöörata ja teadvustatakse endale, millist ametit oleks võib-olla otstarbekas vältida lähtudes enda tänastest füüsilistest võimetest.

Õpisisu: *Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine* soodustab sobivate valikute tegemist pärast gümnaasiumi lõpetamist. Õpilane oskab märgata muutusi töömaailmas ja väärtustada elukestvate õpet. Kujuneb valmisolek paindlikuks reageerimiseks tööturul toimuvatele kiiretele muutustele ja elukestvaks õppeks. Tööturuga praktilise tutvumise käigus saavad õpilased ülevaate erinevatest töövaldkondadest.

Õpilast suunatakse uurima ja võimaluse korral katsetama erinevaid töid, vabatahtlikku tööd, otsima ja leidma seoseid õpingute ja töövaldkondade vahel. Õpilase ettevõtlikkuse kujunemisele aitavad kaasa praktilised õpitegevused.

Praktiline osa: Õpilased töötavad allikatega rajaleida.ee lehel ja Ametite klassifikaatoriga. Iga õpilane koostab oma edasiõppimise plaani lähtudes oma huvidest, võimetest; leitakse millistest koolides on võimalik antud erialasid õppida ja millised on soovitud erialadele lähedased erialad.

Hindamisvõimalused: Õpilase edasiõppimisplaani eskiis. Teemakohased töölehed õpimapis.

6.1.3 Planeerimine ja otsustamine. Maht – 13 tundi

Õpitulemus: Õpilased on saanud teoreetilise info ajajuhtimise ja otstarbeka ajakasutamise kohta ning koostanud ja analüüsinud isikliku nädalaplaani.

Õpilased tunnevad kandideerimisdokumentide vormistuse reegleid ning oskavad saadud infot iseseisvalt oma kandideerimisdokumentide vormistamisel kasutada.

Õpisisu: *Planeerimine ja otsustamine.* Õpilane analüüsib erinevaid karjäärivalikuid mõjutavaid tegureid. Õpilasel kujunevad teadmised ja oskused eesmärkide püstitamiseks, karjäärilaste otsuste langetamiseks, võimalike probleemide äratundmiseks ja nende ennetamiseks ning töö ja eraelu ühildamise tähtsusest.

Praktiline osa: Õpilased koostavad kandideerimisdokumendid ja omandavad teadmised tööintervjuuks valmistumiseks, koostavad vajalikud dokumendid ja klassis mängitakse läbi tööintervjuud.

Õpilased külastavad ühte kodukoha suuremat ettevõtet ja tutvuvad sealsete ametitega. Võimalusel tehakse koostööd Põltsamaa Felixi personalijuhiga

Hindamisvõimalused: CV, motivatsioonikiri. Ettevõtte külastuse tööleht õpimapis. Õpilane on osalenud tööintervjuu simulatsioonil.